

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti

Anna-Stina Nykänen
ja myötätunnon
voima

► Sivut 8-9

Suihkussa käynti
on kodin
vesisyöppö

► Sivu 4

Musiikki avaa Jaakko
Kämäräisen
hengelliset hanat

► Sivu 16

Hyvää pääsiäistä!

ELÄVÄ toivo

hmisellä näyttää olevan kaksi päätapaa suuntautua tulevaisuuteen: toivo ja pelko. Vuoden ajan ne ovat kamppailleet sekä sydämissämme että uutisotsikoissa.

Jokainen toivoo parempaa. Tänä keväänä sydän rukoilee erityisesti: ”Päästä meidät pandemiasta.” Toivomme aikaa, jolloin elämä palaa taas normaaliksi. Silloin saa halata isovanhempia, liikkua vapaasti, juhlia yhdessä ja matkustaa minne haluaa.

Mutta toivo voi olla myös perustee-tonta. Katteeton toivo ei ole kestävä. Luulottelu ja haihattelu ovat itsensä pettämisen muotoja, ja pahimmillaan ne ovat vieneet monet perikatoon.

Järkisyillä on usein helpompi perustella pelkoa kuin toivoa. Vaarallisessa maailmassa on viisasta lukita ovet ja huolehtia vakuutuksista. Kulkutaudin keskellä pelko voi suojella tartunnalta, jopa kuolemalta.

Pelko on joskus hyvä renki, mutta aina huono isäntä. Pitkittyessään pelko saa vallan ja muuttuu lamaannuttavaksi. Isännän asemaan päässyt pelko imee elämästä kaiken ilon. Jäljelle jää vain apatia ja epätoivo.

Pelko ja epätoivo välähtävät myös Raamatun pääsiäiskertomuksissa. Getsemanessa Jeesus rukoilee ahdistuneena ja ristillä hän huutaa: ”Jumalani, miksi hylkäsit minut!” Järkyttävien tapahtumien jälkeen oppilaat pettyvät toivossa, pakenevat peloissaan ja murehtivat masentuneena: ”Me olimme eläneet siinä toivossa, että hän olisi se, joka lunastaa Israelin” (Luuk. 24:21).

Pääsiäisaamu yllättää juuri ne, joiden elämästä pelko on imenyt toivon. Tyhjä hauta näytetään niille, joiden elämässä epätoivo on saanut ylivallan. Ja vielä enemmän: heille Ylösnoussut ilmestyy itse ja paljastaa haavansa. ”Rauha teille!”

Pääsiäisen aamuna toivo herätettiin kuolleista. Siksi Raamattu puhuu ”elävästä toivosta”. Se ei perustu ihmi-

sen toiveajatteluun, vaan Jumalan pelastaviin tekoihin: ”Suuressa laupeudessaan Jumala on synnyttänyt meidät uuteen elämään ja antanut meille elävän toivon herättämällä Jeesuksen Kristuksen” (1. Piet. 1:3).

Pääsiäisen ilosanoma Kristuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta kuuluu kaikille. Erityisesti se kuuluu sinulle, jonka mielessä pelko pyrkii murtamaan toivon. Ole vapaa ja turvasa, sillä Kristuksen voitto on sinun voitoksi.

Kristus nousi kuolleista, kuolemaltaan kuoleman voitti ja haudassa oleville elämän antoi!

JARI JOLKKONEN
Kuopion hiippakunnan piispa

LYHYESTI

Tilinpäätös ennakoitua parempi

KUOPION ev.lut. seurakuntien vuoden 2020 talouden toteuma osoittautui arvioitua paremmaksi. Toteuma oli vajaa 3,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen, kun talousarviossa ennakoitiin noin 0,25 miljoonan euron alijäämää. Syyt budjetoitua parempaan tulokseen löytyvät useasta eri tekijästä.

Toimintakate toteutui ennakoitua parempana ja verotulot ylittyivät budjetoidusta reilulla 1,6 miljoonalla eurolla. Valtionrahoitusta saatiin noin 2,4 miljoonaa euroa.

Osa investointihankkeista toteutui budjetoitua alhaisempina. Suurin poikkeama syntyi krematoriuunin suodatinlaitteistoa koskevan hankinnan osalta. Hanke lykkääntyi vuodelle 2021 ja vuoden 2020 kustannuksiin jäivät vain suunnittelukustannukset.

Koronapandemia hiljensi viime vuonna seurakuntien toimintaa. Uusia työtapoja ja keinoja seurakuntalaisten kohtaamiseen kuitenkin etsittiin ja toiminnassa siirryttiin entistä enemmän verkon ja sosiaalisen median käyttöön. Tällä oli vaikutusta myös toimintakuluihin. Henkilöstöä ei tarvittu aiemmassa määrin leireille ja kausityöhön, jolloin palkkakuluja säästy.

Vuoden 2020 talouden positiivinen toteuma tuo seurakuntayhtymälle puskuria erityisesti päätettyjen ja suunnitelmassa olevien hankkeiden rahoitukseen. Se ei kuitenkaan poista tarvetta talouden tasapainottamiseen pitämällä aikavälillä seurakunnan verotulojen vähentyessä.

KATSE KIRKKOON

KALLAVEDEN kirkko

SEKTORIMALLI

käyttöön tietyissä Kuopion kirkoissa

Kuopion ev.lut. seurakunnat ovat siirtyneet sektorimallin käyttöön osassa kirkoista. Jumalanpalveluksiin voi näin osallistua suurempi määrä ihmisiä.

Sektorimallissa suuret kirkkotilat jaetaan erillisiin 20 hengen sektoreihin. Eri sektoreiden välille ei synny kontaktia. Sektorit ovat etäällä toisistaan ja niihin kuljetaan pääsääntöisesti oman sisäänkäynnin kautta. Myös ehtoollista jaetaan sektoreittain. Sektoreita voi olla käytössä 2–3.

Ohjeistusta paikan päällä

Kirkoissa noudatetaan maskeihin, kahden metrin turvaväleihin ja käsihygieniaan annettuja ohjeita. Käytännöt voivat olla erilaisia kirkkojen tiloista riippuen. Työntekijät ohjeistavat vielä kirkkoon tulijoita paikan päällä.

Sektorimalli on jo otettu käyttöön Tuomio-kirkossa sekä Alavan, Neulamäen, Kallaveden, Maaningan, Nilsin, Muuruveden ja Kaavin kirkoissa sekä Tuusniemen seurakuntakodilla.

Säyneisen kirkossa sektorimallia käytetään vain pääsiäisviikonloppuna 1.–4.4.

Männistön, Puijon ja Tuusniemen kirkoissa siirrytään sektorimalliin huhtikuun alusta alkaen.

Tiedot kannattaa tarkistaa verkosta

Rajoitukset saattavat muuttua ja tiedot kannattaa aina tarkistaa verkkosivuilta tai seurakunnasta.

Mikäli alueen koronapandemian tilanne heikkenee, osallistujamäärää rajataan Itä-Suomen aluehallintoviraston antamien ohjeiden mukaan.

Sektorimalli on käytössä ainoastaan kirkoissa vietettävissä jumalanpalveluksissa.

Kirkollisissa toimituksissa eli kasteissa, vihkimisissä, konfirmaatioissa ja hautajaisissa ei käytetä sektorimallia. Perhejuhlat ja muistotilaisuudet ovat yksityistilaisuuksia, joissa tulee noudattaa voimassa olevaa kokoontumisrajoitusta.

HANNU KORHONEN

Ohjeita laadittaessa Kuopion hiippakunnan piispa **Jari Jolkkonen** on tehnyt yhteistyötä Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston asiantuntijoiden kanssa. Seurakunnat ovat noudattaneet kokoontumisrajoituksia vapaaehtoisesti, vaikka sitä ei kokoontumislaissa edellytetä. Piispan laatimassa ohjeessa sovelletaan aluehallintoviraston antamia rajoituspäätöksiä.

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Suuremman suojassa

Yksi koronavuosi alkaa olla takana. Sanotaan, että tieto lisää tuskaa. Tiedon vastapuolella on epätietoisuus. Olemme joutuneet elämään pitkään sekä tiedon että epätietoisuuden varassa.

Olen luonteeltani melko kärsimätön ihminen. Minun kannattani on varmaan hyvä, etten vuosi sitten tiennyt, kuinka kauan koronapandemia kestää. Olisi saattanut turnauskestävyys pettää.

Naivistisesti kuvittelin, että pandemia on pian ohi. Onneksi kesällä oli sentään tartuntojen suhteen rauhallisempi tilanne ja loman pystyi viettämään hieman vapaammin.

Monessa raamatunkohdassa ja virressä kehoitetaan luottamaan. *Kuka teistä voi murehtimalla lisätä elämänsä pituutta kyynäräkään vertaa? Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet. Matt 6:27,34.*

Luottamus on koetuksella, kun pandemia on pitkittynyt. Vieläkään ei ole varmuutta sen päättymisestä. Myös kärsivällisyyttämme koetellaan.

Korona-aika on opettanut, kuinka riippuvaisia olemme toisista ihmisistä. Huolet ja pelko ovat myös yhdistäneet meitä.

Valonpilkahduksia on kuitenkin näkyvissä. Kevätaurinko lämmittää päivä päivältä enemmän.

Pääsiäinen on tärkeä muistutus toivosta

Pääsiäinen on tärkeä muistutus toivosta. Jeesuksen ylösnousemuksen kautta pääsiäisestä tuli synnistä ja kuolemasta vapautumisen juhla.

Pääsiäisyönä seurakunnissa vietetään messua. Sen yhteydessä sytytetään kynttilät, jotka kuvaavat nousevaa aurinkoa ja kuoleman pimeyden väistymistä.

Suurempi voima kantaa meitä eteenpäin.

*Joka aamu on armo uus,
Miksi huolta siis kantaa!
Varjot väistyy ja vajavuus,
Jeesus voimansa antaa.*
Virsi 547:1

KUUKAUDEN VALINNAT

1,5 %

KUOPION ev.lut. seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että vuoden 2022 tuloveroprosentiksi vahvistetaan 1,5 %.

ARKKIPIISPA Tapio Luoma jakoi vuoden 2020 Kirkon kulttuuripalkinnon ohjaaja **John Websterille** dokumenttielokuvasta *Silmästä silmään*.

Dokumentti kuvaa väkivaltarikoksen tekijöiden ja teon uhrien omaisten välistä prosessia, jonka keskeisenä kysymyksenä on oikeuden ja anteeksiannon merkitys ja mahdollisuus.

Kirkkohallitus myöntää vuosittain Kirkon kulttuuripalkinnon kristillisen sanoman kannalta merkityksellisestä esittävästä taiteellisesta toiminnasta tai kulttuuriteosta. Palkinnon arvo on 6000 euroa.

KIRKON mediasäätiön tämän vuoden palkinto Tampereen elokuvajuhlien kotimaisessa kilpailussa on myönnetty ohjaaja **Suvi Westille** elokuvasta *Eatnameamet – Hiljainen taistelumme*. Se on dokumentaarinen kuvaus Suomen valtion harjoittamasta saamelaispolitiikasta, saamelaiten nykytilanteesta ja taistelusta olemassaolon puolesta.

Kirkon Mediasäätiön palkinto on suuruudeltaan 1500 euroa.

9500

KUOPION ev.lut. seurakuntien diakoniatyöntekijät kohtasivat vuonna 2020 yhteensä 9500 asiakasta.

566 412

KIRKON diakoniatyöntekijät kohtasivat vuonna 2020 kaikkiaan 566 412 asiakasta, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019.

RUKOILEN

Läsnä oleva Jumala, kiitos kun pysäytit minut tässä hetkessä.

Hengitän syvään, ulos ja sisään.

Johdattele mieleni ja kehoni pyhään yhteyteesi.

Anna minun löytää identiteettini, todellinen olemassaoloni, varjoineen ja valoineen.

Sinussa.

Amen.

VOISIKO pesuvesiä kierrättää?

Kodin askareissa syntyvien niin kutsuttujen harmaiden jätevesien käyttö ei kiinnosta suomalaisia, koska se maksaa eikä vedestä ole meillä pulaa. Samalla moni ihmettelee, miksi wc-pönttö huuhdotaan juomakelpoisella vedellä.

Miksi Suomessa ei hyödynnetä niin kutsuttuja harmaita jätevesiä?

”Keskeisin syy taitaa olla se, että se ei ole taloudellisesti kannattavaa. Vesi on Suomessa verrattain halpaa ja lisäksi harmaiden vesien uudelleenkäyttö edellyttäisi kaksoisviemäröintiä”, sanoo erityisasiantuntija **Vuokko Laukka** Suomen ympäristökeskuksesta.

Jätevedet erotellaan mustiin ja harmaisiin vesiin. Mustat ovat peräisin wc:stä, harmaat syntyvät esimerkiksi keittiössä, peseytymisessä ja pyykinpesussa.

Kaksoisviemäröinnillä mustat ja harmaat jätevedet pysyisivät erillään. Harmaat jätevedet voitaisiin ottaa talteen, varastoida, käsitellä ja johtaa uudelleen käytettäväksi – vaikka juuri vessanhuuhteluun – mutta järjestelmiä harmaiden vesien uudelleenkäyttöön ei toistaiseksi ole juurikaan tarjolla.

Wc:n huuhteluun kuluu 15 prosenttia kotitalouksien käyttämästä vedestä.

”Jos tuotokset huuhtoisi vedellä, joka on jo kertaalleen käytetty suihkussa tai keittiössä, syntyisi pitkällä aikavälillä säästöä. Vaatimatonta, mutta säästöä kumminkin.”

Harmaiden vesien hyödyntämistä kannattaa Laukan mukaan joka tapauksessa edistää. Hyviä kohteita olisivat ainakin isossa mittakaavassa vettä käyttävät kohteet, kuten pesulat ja kylpylät.

Muun muassa vaasalaisessa kylpylässä ja rovaniemeläisessä pesulassa on kokeiltu harmaiden vesien talteenottoa ja uudelleenkäyttöä. Sellaista on kaavailtu myös esimerkiksi Tampereelle suunnitella olevaan kylpylään.

Suomessa pienet markkinat

Ylöjärven asuntomessualueella vuonna 1996 kokeiltiin ensimmäisenä Suomessa kunnallista kaksivesijärjestelmää. Messutalojen pyykinpesu-, vessanhuuhtelu- ja puutarhavesi otettiin järvestä. Ruonanlaittoon ja suihkuihin käytettiin normaalia vesijohtovettä.

”Yksittäisiä kokeiluja on ollut muualakin sen jälkeen, mutta harmaiden vesien käyttö ei ole yleistynyt.”

Harmaavesijärjestelmät eivät kehity, koska markkinat niille ovat Suomessa pienet.

Laukka uskoo, että tämän vuoden helmikuussa hyväksytty eurooppalainen harmaavesistandardi voi muuttaa asiaa.

”Nyt kun on saatu minimivaatimukset harmaavesijärjestelmille, se on toivottavasti laitevalmistajille signaali siitä, että Euroopassa harmaiden vesien hyötykäyttö kiinnostaa. Ehkä joku valmistaja Suomessakin innostuu kehittämään laitteistoja vientituotteiksi asti.”

”Esimerkiksi Australiassa ja Yhdysvaltojen länsirannikolla kärsitään vesipulasta. Meillä Suomessakin harmaiden jätevesien hyödyntäminen nousee esille aika

ajoin. Kyllä monia ihmetyttää, miksi vessa vedetään juomavedellä.”

Omat tottumukset tarkkailuun

Suomessa on runsaat vesivarat. Vettä onkin totuttu käyttämään huolettomasti.

Vaikka vedenkulutusta ei meillä tarvitse rajoittaa vesipulan vuoksi, energiansäästö voi olla kannustin hillitä vedenkulutusta.

Lämpimän veden tuottamiseen tarvitaan energiaa. Energiaa tarvitaan myös veden puhdistukseen, pumppaukseen ja jäteveden käsittelyyn. Tästä kaikesta syntyy päästöjä – siksi ympäristötietoinen kuluttaja kiinnittää huomiota veden järkevään käyttöön.

”Jo lapsille kannattaa kertoa, että vesi ei vain ilmaannu hanasta eikä sähköpistorasiasta.”

Miten sitten vähentää vedenkulutusta helpoiten? Siihen ei Vuokko Laukan mukaan ole olemassa yhtä oikeaa vastausta.

Yksi keino järjeistää vedenkäyttöä on miettiä omia tottumuksia. Aikuinen kuluttaa vettä tavalla, johon on lapsuudenkodissa oppinut.

Kotitalouksien käyttämästä vedestä 45 prosenttia kuluu peseytymiseen.

”Säästäminen mielletään usein vaivalloiseksi tai elämänlaatua heikentäväksi asiaksi, mutta eihän se ole kumppaakaan, jos käy suihkussa nykyistä harvemmin tai lyhyemmän aikaa kerrallaan.”

Hyvä alkua on ottaa selvää, paljonko itse käyttää vettä vuorokaudessa.

”Aika moni meistä ei tiedä todellista kulutustaan”, Laukka sanoo.

Oman vedenkulutuksen hahmottamista voi vaikeuttaa se, että vesilaskus-

sa vesistä ja jätevesistä puhutaan kuutio-metreinä. Ymmärrettävämpää olisi puhua litroista. Kun käytät yhden kuution vettä, käytät sitä tuhat litraa.

MINNA KOLISTAJA

Vinkkejä vedenkulutuksen pienentämiseen

- + Huoneistokohtainen vesimittari auttaa seuraamaan omaa vedenkulutusta ja samalla helpottaa kulutuksen vähentämistä.
- + Rakennukseen tulevaan vesijohtoon voi asentaa vakiopaineventtiilin ja asunnon vesihanojen virtaamia voi säätää.
- + Wc-istuimen kaksitoiminen huuhtelu pienentää kulutusta. Hanoista voi valita sellaisen, jossa on virtausrajoitin.
- + Kodin varsinainen vesisyöppö on suihkussa käynti. Olisiko mahdollista käydä suihkussa harvemmin? Voisiko yksittäinen suihkuttelu olla lyhyempi kuin nyt? 5 minuutin suihku vie vettä 60–90 litraa, mutta 20 minuutin suihku jo 240–360 litraa, riippuen siitä minkä suuruiseksi hanojen vedenvirtaama on säädetty.
- + Harmaiden vesien pienimuotoinen uudelleenkäyttö on mahdollista ilman harmaavesijärjestelmiäkin. Esimerkiksi kun huuhtelee keittiössä salaattineksia, huuhteluveden voi ottaa talteen ja käyttää vaikkapa kukkien kasteluun tai kesällä puutarhaan. Huuhteluvesiä voi myös kerätä astiaan ja käyttää kierrätykseen menevien kartonki-, muovi- ja lasipakkausten huuhteluun.
- + Lue lisää: vesi.fi/vesitieto, ekopaasto.fi

MITÄ MIELESSÄ?

Satoa ja piristystä pieneltäkin pihalta

Kevät kutittelee multapeukoita ja idättää puutarhaunelmia. Kuopion puutarhaseuran neuvonnassa ja toiminnassa kuuluvat nyt niin kaupunkiviljely kuin kestävät valinnat, kertoo perinteikkään yhdistyksen puheenjohtaja **Anja Rämö**.

Miten voi aloittaa puutarhaharrastuksen pienellä pihalla tai parvekkeella?

”Ota huomioon resurssisi, pihan ilmansuunta ja kasvatustilan koko. Suosittelee isoja astioita, mihin voi istuttaa useita eri kasveja. Altakasteluastiasa kasvit pärjäävät muutaman päivän ja jopa viikon reissun ajan. Isossa astiassa voi kasvat-
taa yrttejä ja kukkia yhdessä. Kasvattamisen voi aloittaa keittiön ikkunallakin istuttamalla kaupan salaatti- tai yrttiruukun. Valitse kasvi, jonka juuret

ovat vaaleat ja raikkaat. Niistä saa monta satoa: ensin sisällä ruukussa, maan sulettua pihalla.”

Mistä voisi aloittaa omien taimien kasvattamisen?

”Siemenpusseissa on hyvät tiedot kasvin tarpeista. Suosittelee lyhyen taimikasvatusajan kasveja. Huhtikuussa valo riittää hyvin. On tärkeä huomioida kosteus ja suojata kylvös kelmulla tai kuvulla, niin saa kasville hyvän pienilmaston. Samettikukat itävät helposti, niitä voi karaisun jälkeen istuttaa maahan aikaisin keväällä. Salaatit ja monet yrtit on helppo kasvattaa. Tomaattiakin ehtii kasvattaa myös ampeleihin ja terasseille. Sipulia ja valkosipulia voi esikasvattaa munakenoissa. Niistä saa maukkaita versoja ruokaan.”

Mitkä ovat tämän hetken puutarhatrendejä?

”Luonnonmukaisuutta arvostetaan: Puretaan asfalttipihoja, suositaan luonnonkiviä. Jätetään pihalle kantoja ja hoitamattomia kohteita pölyttäjien suojaksi. Ei käytetä kemiallisia torjunta-aineita. Kevätluonnossa pölyttäjille on niukasti kukkia, joten krookukset ja muut aikaiset sipulikukat ovat tärkeitä, kesällä taas monet perhoskasvit.

Yksi trendi on maaperästä huolehtiminen, esimerkiksi biohiilen käyttö. Kaupunkiviljely taas kiinnostaa nuoriaikin perheitä. Yhdistyksemmekin tukee vihreyden lisäämistä kaupunkipihoilla. Nyt korostuu myös oleilu ja nautinto omassa tutussa ympäristössä, ja on plussaa saada omalta maalta turvallista syötävää.”

SINI-MARJA KUUSIPALO

KOHTAAMISIA

Ammattina inhimilliset kohtaamiset

Siilinjärveläinen Irene Venejärvi aloitti vuonna 2003 Kuopion seurakuntien Perheasiain neuvottelukeskukseen perheneuvojana ja on nykyisin keskuksen johtaja.

Työn ohella kouluttautuminen on vienyt aina uuteen. Pitkä työkokemus mielenterveystyöstä psykiatrisena sairaanhoitajana sekä terveystieteiden mais-

terin tutkinto johtivat perheneuvojan työhön.

”Perheneuvonta on seurakuntien tapa tehdä hyvää, huoltaa perheitä ja siinä sivussa lapsiakin. Jos parisuhde voi hyvin, lapsetkin voivat hyvin.”

Toisin kuin kaupungin sosiaalitoimen perheneuvoloissa, seurakunnan perheneuvonnan fokus ei ole lastensuojelussa tai lasten erikoisongelmissa vaan aikuisten parisuhteessa. Vastaväliseen pariskuntien auttamiseen ei juuri ole muita väyliä.

Parisuhteessa ei tarvitse olla erouhkaa. Perheneuvontaan voi ottaa yhteyttä, jos parisuhteessa voidaan ylipäänsä huonosti, on riitaa, vuorovaikutusongelmia, vieraantumista tai keskinäinen yhteys on kadonnut.

Perheneuvontaan hakeudutaan yleensä omatoimisesti. Yhteydenottajista on nykyään liki puolet miehiä. Miesten

tarve puhua parisuhteesta on aivan sama kuin naistenkin.

”Tuntuu hyvältä, kun ihmiset itse oivaltavat ja ottavat koppia omista kasvunpaikoistaan.”

Aina ihmisillä ei ole valmiutta omaan muutokseen, jolloin saatetaan vaatia toisen eli puolison muuttumista.

Karvas totuus kuitenkin on, että muuttaa voi vain itseään. Kivuliasta voi olla, mutta naurukin on mahdollista.

”Kaikkien tunteiden pitää antaa tulla ja se hienoa keventää, jos pystytään välillä käyttämään huumoria ja nauramaan yhdessä.”

Perheneuvonnassa ei normiteta parisuhteita eikä kysytä seurakunnan jäsenyyttä. Vaikka perheneuvojat ovat ammat-
tiinsa korkeasti koulutettuja, palvelu on ilmaista.

KAIIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Luotettavaa ja ammattitaitoista Kukka-, hautaus- ja pitopalvelua

Palvelemme Tuusniemellä, Riistavedellä,
Vehmersalmella sekä lähikunnissa

Kukatupa

Kukatupa, Huoltotie 5, Tuusniemi p. 017-661610

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

• Matot • Vuodevaatteet • ym.

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
pyykkisatama.fi

APUA ASIAKIRJOJEN LAADINTAAN

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY

Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408

Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverukset
ja kivien enstisöinnit

PÄÄSIÄISEN rukouspolku kotona

Pääsiäisen kertomus vie meidät syviin tuntoihin. Kohtaamme Jeesuksen, joka tuntee tuskaa ja kärsii. Näemme hänen joutuvaan tuomitukseksi, vaikka tiedämme hänen olevan viaton. Näemme hänen kuolevan. Astumme hautaan, joka on tyhjä.

Lue evankeliumin sanat ja asetaudu katselemaan sen kuvaamia tapahtumia. Katseleva rukous tarvitsee hiljaisuutta ja keskittymistä. Anna kaiken tulla kohti, ihan iholle. Ota myös aistit käyttöön.

Seuraavat kuusi rukousmietiskelyä rakentuvat raamatunkohdasta ja katselevasta rukouksesta. Jokaiseen mietiskelyyn on liitetty paikka, joten voit tehdä kodissasi pienen pyhiinvaelluksen samalla. Kuulostele rauhassa, miten kyseinen paikka avaa raamatunkohtaa ja rukousta sekä luo yhtymäkohtaa omaan elämäsi. Voit myös tehdä yhden mietiskelyn kerrallaan tai palata rukousmietiskelyyn uudelleen ja antaa sen syventyä sinussa.

1. Rukouskampailu

Asetu viherkasvin vierelle tai aseta esille hedelmä, yrttinippi tai kuva puutarhasta. Lue Raamatusta Luukkaan evan-

liumista kohta Luuk. 22:39–53. Lue sitten seuraava rukous ääneen tai mielessäsi.

Isä meidän.

Katselen Jeesusta Getsemanen puutarhassa.

Hän on tuskan vallassa ja kamppailee sen kanssa.

Minulla ei ole sanoja Jeesukselle,

joka näin kärsii minun syntieni tähden.

Hiivin hiljaa hänen viereensä,

ja hän sallii minun olla siinä.

Olen kiitollinen siitä, että Jeesus suostui sinun tahtoosi, Isä.

Aamen.

2. Kärsimyksen kasvat

Paikka: peilin edessä. Raamatunkohta: Joh. 18:12–24.

Isä meidän.

Katselen Jeesusta, jonka ystävätkin ovat hylänneet.

Opettajan, parantajan ja ihmeidentekijän kasvat vääristyvät ja ottavat uuden muodon: vangitun, pahoinpidellyn ja tuomitun kasvat.

Särkyneen ihmisen kasvat.

Isä, on vaikea hyväksyä nämä murretut kasvat sinun läsnäolosi kasvoiksi.

Aamen.

3. Syytetyn penkillä

Paikka: tuolilla istumassa. Raamatunkohta: Luuk. 23:1–25.

Isä meidän.

Katselen valmiiksi kirjoitettua näytelmää, jonka loppu on tiedossa.

Jeesus kuolee.

On raskasta vaeltaa eteenpäin kohtaus kohtaukselta.

Näen vääränlaisen vallankäytön:

vastuun pakoilun,

syyttömän pilkkaamisen,

toisen käyttämisen omana viihdykkeenä,

paineen alla suostumisen sellaiseen jonka tietää vääräksi.

Näen väkijoukon, joka huutaa kovaan ääneen ja saa sillä tahtonsa läpi.

Katselen Jeesusta, joka pysyy uskollisena Totuudelle ja Rakkaudelle.

Minun sydämeni murtuu.

Aamen.

4. Ristin tiellä

Paikka: ulko-oven luona. Raamatunkohta: Luuk. 23:26–43.

Isä meidän.

Katselen Jeesusta, jonka voimat vähenevät.

Simon Kyreneläinen kantaa puista ristiä, mutta kukaan ei voi kantaa maailman syntitaakkaa Jeesuksen puolesta.

Jeesus lohduttaa vierellään ristillä riippuvaa rikollista lupaamalla paikan luonaan paratiisissa.

Katselen Jeesusta, joka todella rakastaa loppuun asti.

KOLUMNI

Rakkaus edistymisen mitaksi

Yleisesti ajatellaan, että edistymistä osoittaa suoritemäärien lisääntyminen aikayksikköä kohden. Silloin tehokkuus, tuottavuus ja kilpailukyky parantuvat. Ehkä myös talous kasvaa.

Bruttokansantuote mittaa talouden koossa tapahtuvia muutoksia. Samalla se on yksi parhaimmista mittareista hyvinvointia vastaan kääntyville asioille kuten saastumiselle ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymiselle.

Bruttokansantuote ei mittaa sitä, mikä tekee elämästä elämisen arvoista. Mutta rakkauden lisääntyminen nostaa kansakunnan ryhtiä. Se saa minkä tahansa ihmisyyhteisön kukoistamaan. Silloin välillämme on yhteys. Se, että minä voin olla minä, edellyttää sitä, että sinä voit olla sinä. Yhteyden vaaliminen varmistaa hyvän huomisen.

Rakkauden lisääminen ihmisen ja luonnon välille on varsinainen kestävyysloikka. Loikan ottaminen voi alkaa siitä, että tunnistamme sen luonnon sävyjä, joka meille elämän edellytykset tarjoaa.

Kalat tunnistavat toisensa yksilöinä.

Niille on ominaista kulttuuritraditioiden vaaliminen parveutumiseen, ruokailuun, lepopaikkoihin ja lisääntymispaikkoihin liittyen. Ne pystyvät siirtämään tietoa sosiaalisissa verkostoissa ja sukupolvelta toiselle.

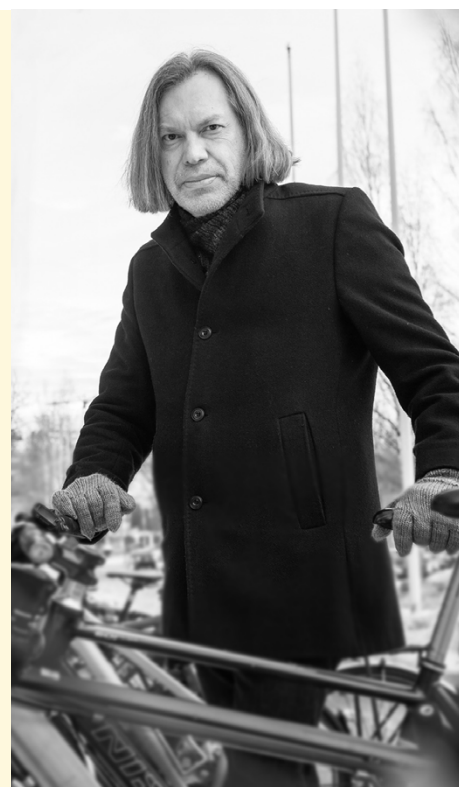
Kasvit ovat monimutkaisia organismeja, jotka reagoivat ympäristöön. Niillä on haistamiseen, maistamiseen ja tuntemiseen viittaavia aistillisia ominaisuuksia. Puut varoittavat toisiaan sienirihmastoja kautta kulkevilla sähkösignaaleilla vaikkapa uhkaavista tuholaisista.

Rakkauden lävistämisen elämän tähtymys tulee näkyväksi siinä jäljessä, joka meiltä maailmaan jää. Jos se jälki on sellainen, josta tulevat sukupolvet voivat meitä myönteisesti muistella, olemme päässeet kiinni edistymisen ytimeen.

Jos onnistumme lisäämään hiukan rakkautta suomalaisen yhteiskuntaa kuluvan vuoden aikana, on kaikki paremmin kuin nyt – olemme päässeet eteenpäin. Ja kun asian ottaa puheeksi, se alkaa jo toteutua.

ARTO O. SALONEN

Kestävyystutkija, jonka uusin tietokirja *Rakkautta ja valoa – tie hyvään tulevaisuuteen* julkaistaan kevään aikana

TUULA HYTTINEN

Hänen sisäinen olemuksensa ei murru,
koska se on ankkuroitunut sinuun, Isä.
Jeesuksen rakkaus lohduttaa myös minua hiljaa.
Aamen.

5. Kuolemasta elämään

Paikka: sängyllä makuulla. Raamatunkohta: Luuk. 23:44–49.

Rakas Jeesus.
Katselen sinun runneltua ruumistasi ristillä.
Sinä et ole enää siinä.
Jäljellä on vain kuori.
Kiitos, Jeesus, että kuolit minun
puolestani.
Näytit minulle, että kuolema johtaa
Elämään.
Suostun siihen, etten ymmärrä tätä
salaisuutta.
Katselen vain ja annan
tämän kaiken puhua sydämelleni.
Aamen.

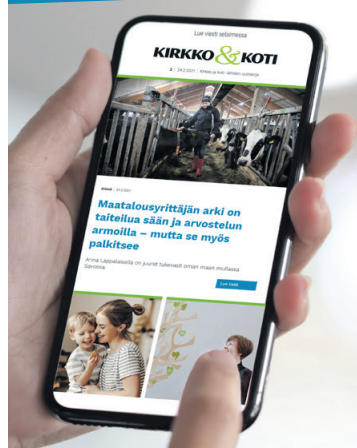
6. Ylösnousseen todistajat

Paikka: ikkunan äärellä. Raamatunkohta: Luuk. 24:1–12.

Rakas Jeesus.
Katselen naisia, jotka kävelevät haudalle.
He ovat surullisia ja murheellisia.
He eivät tiedä, miten poistaisivat kiven
suuaukolta.
Se on liian raskas heille.
Kuitenkin he menevät ja luottavat asioiden
ratkeavan oikealla hetkellä.
Astun naisten jäljissä hautaan, joka on tyhjä.
Katselen sinun käärinliinojasi, Jeesus.
Ruumiisi on poissa.
Sinä olet todella noussut kuolleista!
Sydämeeni laskeutuu rauha ja ilo.
Aamen.

SINIKKA TUORI

Haluatko meiltä postia?

Tilaa uutiskirjeemme sähköpostiisi.

Kirkko ja koti -uutiskirje tarjoaa tuoreet jutut ja arkistojen aarteet suoraan sähköpostiisi kerran kuukaudessa. Uutiskirjeen tilaaminen ei maksa sinulle mitään. Tilaa kirje osoitteesta kirkkojakoti.fi.

terveisin seurakuntalehtesi **KIRKKO & KOTI**

SURUN KOHDATESSA:

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen
HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

ANNA-STINA NYKÄSEN mielestä pienetkin kohtaamiset ihmisten kesken esimerkiksi kaupan kassalla tai ratikassa ovat merkityksellisiä. Niistä kannattaa iloita.

HANNU JUKOLA

TARVITSEMME

pingviinilaumaa

”Ihmiselle annetaan paljon enemmän kuin hän jaksaa kantaa yksin. Tarvitaan toisia ihmisiä. Pingviinilaumaa.” Näin kirjoittaa kolumnissaan Anna-Stina Nykänen. Ajatus pätee sekä suruun että koronakriisiin.

Kirjailija, Helsingin Sanomien toimittaja **Anna-Stina Nykänen** on viime aikoina ajatellut paljon pingviinejä.

Hän kirjoittaa: ”Ihmiset ovat kuin pingviinejä. Kun pingviineille tapahtuu jotakin kamalaa, koko yhteisö vetäytyy yhteen rykelmään, ja kaikki töpöttelevät pienin askelin tiiviisti ihan lähelle toisiaan.”

Ajatus syntyi, kun Nykänen menetti kolme läheistä ihmistä vuonna 2019. Vuoden alussa kuoli hänen isänsä, ja seuraavana päivänä hänen sisarensa. Nykäsen aviomies, toimittaja **Heikki Haapavaara** menehtyi elokuussa sairauskohtaukseen lentokoneessa, perheen lomamatkalla Singaporessa.

Puolisonsa menettänyt oli hämmästyntynyt siitä, kuinka tuntemattomakin ihmiset osoittivat hänelle myötätuntoa miehen kuoleman jälkeen. Hän sai osanottoja kadulla ja uimahallin pukuhuoneessa sekä kortteja ja viestejä.

”Siinä tajusin, että nekin, jotka eivät ole niin lähellä henkisesti, haluavat tulla lähelle.”

Merkityksellinen oli myös viesti ihmiseltä, joka kertoi rukoilleensa Nykäsen ja hänen poikansa puolesta joka päivä kolmen viikon ajan.

”Vaikka en tiennyt hänen rukoilleen, ajattelen, että se oli kannatellut minua. Samoin kuin kaikki muutkin saamani ajatukset ja myötätunto.”

Pingviinejä tarvitaan taas

Ajatus pingviinilaumasta oli tarpeen myös viime vuonna, kun Nykänen sulkeutui yksin kotiinsa kirjoittamaan kolumneja koronatunnelmista. Tekstejä julkaistiin Helsingin Sanomissa päivittäin, ja niistä syntyi myös kirja Yksin kotona.

Kirjoituksissaan hän tarkasteli monia arjen haasteita ja inhimillisiä ilmiöitä ihmisten elämässä, kuten millainen on sopiva etätyöasu, ja miksi vessapaperia hamstrattiin.

Eniten hän kuitenkin kirjoitti myötätunnosta ja ihmisten tunteista. Yhtäkkiä moni kärsi yksinäisyydestä, kun jäätiin etätöihin, ja harrastukset menivät tauolle. Ei päässyt ravintoloihin, kirjastoihin tai museoihin, eikä nähnyt ihmisiä.

”Ensi kertaa minäkin koin, miltä tuntuu, kun herää yksin, tekee työt yksin ja menee nukkumaan yksin”, pohtii Nykänen, joka asuu yksin aikuisen pojan muutettua pois kotoa.

Samalla hän tajusi, että monet elävät koko ajan yksin, ja se on riipaisevaa.

”Pitää muistaa, kun tämä on ohi, että joidenkin yksinäisyys yhä jatkuu”, hän kirjoitti.

Myötätunto pelastaa meidät

Koronapandemia synnytti paljon uudenlaista yhteisöllisyyttä, huolenpitoa ja oivalluksia, joiden avulla monien ihmisten elämä on helpottunut.

”Myötätunto todella tuli näkyviin, ja huomasimme, että maailmassa on paljon enemmän hyviä ihmisiä kuin olemme kuvitelleet. Monilla oli oikein hätä, että mistä löytyy autettavia, kun jotakin täytyy saada tehdä.”

Koronan toinen vaihe on ollut Nykäsen mukaan seesteisempi. Nyt on enemmän keinoja käytössä, verkostot on luotu ja rokote tuo toivoa ihmisille.

”On onneksi ymmärretty myös tunnekysymyksiä, ja asioita on tehty inhimillisemmin. Esimerkiksi vanhusten eristäminen särkei ihmisten sydämet keväällä”, mieltii Nykänen, jonka oman iäkkään äidin kunto huononi poikkeusaikana.

Hyvä asia on, että myötätunto on edelleen läsnä.

”Toivoisin, että ymmärrettäisiin, miten iso merkitys myötätunnolla on. Työelämässä voisi osoittaa enemmän myötätuntoa. Myös toipilaisuudelle saisi olla tilaa.”

Nykänen kirjoitti siitäkin, millaisen jäljen pandemia meihin jättää.

”Etäpalavereissa puhuminen ja kanssakäyminen on erilaista kuin kasvokkain tapaaminen. Se voi olla töksähtelevää, sanoista voi jäädä haavoja ja syntyä tulehtuneita tilanteita. Ei välttämättä huomata, että joku voi huonosti.”

Korona on tehnyt näkyväksi sen, miten erilaisissa elämäntilanteissa olemme ja miten paljon se vaikuttaa meihin.

Toiset näkyivät viettävän korona-aikaa mukavannäköisesti mökillä, toiset taas sulloutuneina pieniin kaupunkiasuntoihin perheen kanssa. Ihmisten arkikin on erilaista. Moni huolehtii työn ja perheen ohella myös omista vanhemmistaan tai isovanhemmistaan.

”Tajusin, että nämä erot meillä ovat aina. Siksi olisi tärkeää, että jokainen ihminen voitaisiin ottaa huomioon yksilönä ja työtäkkin voitaisiin räätälöidä elämäntilanteen mukaan.”

Moni on arvellut, että ihmisten mieliala pysyy kohtalaisen korkealla niin kauan kuin taistelemme koronaa vastaan. Tuleeko romahdus sitten, kun helpotus tulee?

”Kyllä minua pelottaa, mikä on kaikkein huono-osaisimpien ihmisten tilanne, miten voivat yksinäiset ja mielenterveyskuntoutujat, ja mikä on tilanne lastensuojelussa. Poikkeusaika voi helposti kätkeä ongelmia ja kodin murheita.”

Myös toipilaisuudelle saisi olla tilaa.

Koronatunteiden tulkki

Anna-Stina Nykänen sai kolumneistaan runsaasti palautetta. Moni koki, että toimittaja kirjoittaa suoraan lukijan omasta elämästä. Hänestä tuli suomalaisten koronatunteiden tulkki, joka sanoitti ihmisten ajatuksia poikkeusaikana.

”Lukijat olivat valtavan kiitollisia. Palaute kertoo, että he ovat saaneet minulta jotakin tosi tärkeätä, ja se on ihmeellistä. Olen siitä nöyrä ja kiitollinen. Kun ihmiset kertovat elämästään asioita ja antavat ne minun käsiini, koen, että se on armon kokemus”, mieltii Nykänen liikuttuneena.

Ihmiset myös halusivat ilahduttaa kolumnistia. Viesteissä oli runoja, kuvia ja lauluja. Joku kirjoitti: ”Jos tänä aamuna olet yksinäinen, muista, että me olemme täällä.”

”Uskomattomin yllätys oli, kun eräät ihmiset kysyivät, saavatko he tuoda pääsiäisaterian ovelle. He tekivät sen iloisesti ja mutkattomasti eikä kysymys ollut siitä, että meidän olisi pitänyt tutustua ja ystävystyä.”

Toimittajana Nykänen on kiinnostunut ihmisistä.

”Tai sitten valitsin tämän ammatin, koska olen utelias ja kiinnostunut ihmisistä.”

”Me toimittajat osaamme kyllä tivitaa, mutta osaamme huonosti sen, että ollaan lukijan vieressä. Uutisten lisäksi on tärkeätä olla juttuja, joista luki- ja huomaat toimittajan elävän samassa maailmassa”, mieltii Nykänen ja nimeää itsensä tunnejournalismin pioneeriksi.

”Ja vaikka kirjoitan minä-muotoises- ti, on ehdottoman tärkeää, että lukija ei jää miettimään minua vaan itseään. Näin lukija ei kiusaannu, vaan voi kokea tekstin vapauttavana ja rohkeana.”

Usein Nykänen etsii asiantuntijan, joka kertoo, mitä tutkimustietoa asias- ta löytyy. Näin juttu siirtyy yksityisestä kokemuksesta tarkastelemaan ilmiötä, joka onkin yleinen.

Naurava kirkko

Nykänen kiinnitti huomiota kirkon toimintaan poikkeusaikana.

”Ja tapahtui näinä päivinä, koronae- pidemian aikaan, että seurakuntien työntekijät laskeutuivat alas kirkonmä- eltä, ja kirkko näytti kansalle kasvonsa. Ja jokainen saattoi nähdä, että ne kasvot hymyilivät, jopa nauroivat. Se on ehkä ihme”, hän sanailee kirjassaan.

Samalla hän ihasteli kirkon valta- vaa digiloikkaa ja seurasi innokkaas- ti verkkokirkkojen jumalanpalveluk- sia ja muita seurakuntien järjestämiä tapahtumia ruudun ääressä. Parasta oli se, että esiin pääsivät kirkon taval- liset työntekijät.

”Eikä netin ääressä tarvitse kenen- kään pelätä, kelpaako uskovaisten joukkoon”, hän kirjoitti. Viime aikoina Nykänen onkin pohtinut sitä, miksi niin moni aikuinen kokee, ettei ole kirkos- sa hyväksytty.

”Usein puhutaan, että ihmiset ovat maallistuneet, mutta se ei pidä paika- kansa. Ihmisten tarve ja kaipuu hengellisyyteen on paljon suurempaa kuin luullaan.”

Hänen mukaansa kirkon yksi ongel- ma kuitenkin on, että esimerkiksi piis- pat keskittyvät liikaa kirkon johtami- seen.

”Palava halu puhua kansalle ja ihmi- sille tuntuu puuttuvan, sitä kaivataan. Pitäisi myös puhua niillä kanavilla, jois- sa ihmiset muutenkin ovat. Kirkko saisi näkyä joka paikassa, ilman että sinne tarvitsisi erikseen hakeutua.”

Nykäsen mukaan kirkon ihmiset usein valittavat, että mediassa puhu- taan vain kirkolle hankalista asiois- ta, kuten samaa sukupuolta olevien ihmisten avioliitoista.

”Se johtaa siihen, että kirkon sisällä olevat ihmiset aliarvioivat kansan kiin- nostusta ja odotuksia.”

Näitä asioita esiin nostavat ihmi- set kuitenkin kannattavat Jeesuksen opetuksia ja sitä, mitä on lapsena opit- tu koulussa ja rippikoulussa.

”Pyhyiden kokemuksia kannetaan sydämessä. Siihen kaikkeen pitäisi ihmisen päästä mukaan – ilman, että katsotaan, kelpaatko tai kysellään, millainen olet.”

”Toisen ihmisen elämän ja rakkau- den väheksymistä ei saa suvaita”, jatkaa Nykänen.

Paluu juurille

Anna-Stina Nykäsen mielestä kirkon tärkein tehtävä on ihmisen inhimilli- sen hädän ja kärsimyksen kohtaami- nen ja siihen vastaaminen.

”Kirkon tulevaisuus näyttää onneksi hyvältä. Murros on jo nähtävissä.”

”Suuri maallikkojen joukko aktivoi- tuu. Kirkossa voidaan palata juurille ja löytää se, mikä on olennaista. Se on hyvyyden sanoma, joka on lähtöisin Jeesuksesta.”

Tärkeitä ovat muutkin isot kysy- mykset, kuten ilmastonmuutoksen ehkäiseminen, eläinten kohtelu sekä ihmisoikeudet. Koko elämäntapamme tulee muuttua.

”Jo nyt on enemmän meikäläisiä, jotka ajattelevat, että tämä on minun kirkkoni, en varmana eroa siitä. Se ratkaisu ei enää tunnu muodikkaalta ja rakentavalta.”

Nykästä on usein pyydetty puhu- maan kirkon tilaisuuksiin. Samalla hän tekee havaintoja seurakuntien toimin- nasta.

Pyhyiden kokemuksia kannetaan sydämessä.

”Minulla on vilpitön kiinnostus kirk- koa kohtaan, ja katson asioita maallik- kojäsenen näkökulmasta, en opposi- tiosta. Ei ole itseisarvo vain arvostel- la. Minulla myös on kysymyksiä, joihin oikeasti etsin vastauksia.”

Erilainen tulevaisuus

Millaisen jäljen korona on jättänyt toimittaja-kirjailijaan itseensä, ja miltä näyttää erilainen tulevaisuus?

”Ei aavistustakaan. En tiedä, mikä tulevaisuudessa on minun elämänta- pani. En ole samanlainen sinkku kuin 20 vuotta sitten, kun perustin perheen.”

”Joskus mietin, olenko mennyt ojas- ta allikkoon, kun kaipaen mennyttä, mutta myös sitä tulevaa. Se on kauhea hetki, mutta se menee ohi.”

Nykänen saa helpotusta yksinäisyy- teen ja suruun maiseman ihailemisest- ta tai merelle katsomisesta.

”Se antaa suhteellisuudentajua, ja huomaan, miten pieni olen. Ei tarvit- se edes mennä luontoon. Saman voi tehdä kaupungissakin, paikoissa, jois- ta näkee kauas.”

Yksinäisyydessä ja surussa auttaa myös kehollisuus.

”Jos ei voi halata ystävää, voi hala- ta puuta tai kokeilla, miltä sammal tuntuu poskea vasten. Ja jos itkettää, sitten vain itketään.”

Ja ajoittain tarvitaan myös pingvi- nilaumaa.

KIRSI AIRIKKA

Anna-Stina Nykänen

✦ Syntynyt 1961 Helsingissä

✦ Helsingin Sanomien toimittaja, kirjailija ja kolumnisti

✦ Kirkon viestintäpalkinto vuonna 2018

✦ Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustus 2018. Palkinnon myöntää Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin.

TUIJA HYTTINEN

Ikivanha pääsiäiskertomus piirtää ajattomia kuvia ihmissydämen peloista ja petollisuudesta. Samoja ilmiöitä löytyy nimittäin nykypäivän maailmastakin.

Jeesuksen viimeiset päivät olivat aikanaan melkoinen mediatahtuma. Koko Jerusalemin tiesi, että nyt tuo kuuluisa opettaja ja ihmeidentekijä oli tullut pyhään kaupunkiin pääsiäisjuhlaa viettämään. Häntä juostiin vastaan palmunlehtiä heilutellen.

Mutta toiset levittivät Jeesuksesta valeutisia. Strategia oli tuttu. Vääristellen toisen sanoja. Ymmärretään hänet tahallaan väärin.

Jeesus oli puhunut kuolemastaan ja ylösnousemuksestaan temppelivertauksen avulla. ”Hajottakaa tämä temppeli, niin minä saan sen nousemaan kolmessa päivässä”. Mutta valeutisten tehtailijat tulkitsevat vertauksen tahallaan kirjaimellisesti. Jeesus aikoo tuhota Jerusalemin temppelin. Hän on siis vaarallinen terroristi ja pommimies. Kohta monet käänsivät hänelle selkensä.

Hyväksi havaittua konstia noudatetaan edelleen. Pieni porukka vetäytyy omaan kuplaansa. Todellisuus vääristetään ja rakennetaan vaihtoehtoisten faktojen verkko. Ulkopuolelta tulevat

viestit blokataan, ne kun ovat salaliittonien propagandaa.

Vähitellen tyhmä ajattelu muuttuu tyhmiksi teoiksi. Joskus kokonainen kansa ajautuu tälle tielle. Toisinajattelijat vaiennetaan ja valtio tunnustaa virallista totuutta, joka myöhemmin osoittautuu kavalaksi petokseksi. Natsi-Saksa tulee ensin mieleen, mutta esimerkkejä löytyy lähempääkin.

Itseä voi huijata pienemmänkin luokan valeutisilla, esimerkiksi terveyden alueella. Meille markkinoidaan lisäravinteita ja uskomushoitoja, joiden tueksi ei löydy tutkimuksellista näyttöä. Moni kokeilee niitä jonkin aikaa, kunnes haisee huijauksen. Homma jätetään vähin äänin eikä noloa haksahdusta raportoida lähipiirille.

Huijaripastori vai vilpiton epäilijä?

Kaikkien pettureiden arkityyppi on Juudas Iskariot. Hän kulki Jeesuksen seurassa ja kuuli tämän viisaat puheet. Silti Juudas kavalsi mestarinsa rahasta. Miksi ihmeessä?

Ehkä Jeesus-liike oli hänelle pelkkää liiketoimintaa. Oppilaiden rahapussin kantajana eli talouspäällikkönä Juudas huomasi viimeisen mahdollisuuden rahastaa Jeesuksen asialla.

Näin hän olisi nykyajan dollaripastoreiden esi-isä. Jotkut heistä ovat täysia huijareita, toiset aloittavat vilpittömästi, mutta vähitellen vallasta ja menestyksestä tulee pääasia. Afrikasta löytyy satumaisen rikkaita saarnamiehiä, jotka lupaavat seuraajilleenkin menestystä, jos nämä vain antavat rahansa heille.

Pieni porukka vetäytyy omaan kuplaansa.

On myös armeliaampi tulkinta Juudaksesta. Hänen sydämensä oli puhdas loppuun asti, mutta hän kamppaili uskonvakeuden kanssa.

Jeesus lupaili Jumalan valtakuntaa, mutta suurta käännettä ei ilmaantu-

nut näköpiiriin. Niinpä Juudas päätti itse testata, mikä Jeesus on miehiään. Hän antaisi Jeesuksen tämän vastustajien käsiin, sillä jos Jeesus todella on Jumalan mies, viimeistään silloin hän toisi Jumalan valtakunnan maan päälle.

Kipuileva usko kaipasi siis konkreettista merkkiä. Pelkkä lupaus tulevasta ei riittänyt. Tarvittiin jotakin näkyvää.

Anna merkki tai en jaksa

Epäilevän Juudaksen kokemukseen on helppo liittyä. Jumala salaa itsensä niin visusti, etten ole mitenkään varma siitä, onko häntä edes olemassa.

Jos hän antaakin merkkejä itsestään, ne ovat harmillisen monitulkintaisia. Oliko se johdatusta vai sattumaa? Onko taivasikäväni merkki Jumalasta vai pelkkää mielen tyhjyyttä? Kertooko luomakunta Luojusta vai onko se pelkkä mykkä ihme, joka ei osoita mihinkään itseään suurempaan?

Lopulta usko ratkaisee kaiken. Usko näkee monessakin asiassa Jumalan sormen. Mutta samalla mieleen hiipii epäily. Onko Jumala pelkästään minun uskoni keksintö?

Niinpä pyydän yhdessä Juudaksen kanssa. Anna objektiivinen merkki, kiistaton todistus itsestäsi. Muuten en jaksu.

Juudas ei saanut toivomaansa merkkiä, sillä Jeesus suostui kuolemantuomioon. Silti Juudas katui tekoaan saman tien. Mutta nyt oli liian myöhäistä peruuttaa Jeesuksen kohtaloa. Juudas ei jaksanut kantaa syyllisyyttään, vaan riisti hengen itseltään.

Sovinto parantaa sielun

Pietarin tarina on lohdullisempi. Hänen käänsi selkänsä Jeesukselle ja hänen katui sitä katkerasti. Mutta toisin kuin Juudas, hän jaksoi odottaa. Sen sijaan että ripusti syyllisyytensä köyteen, hän suostui kivuliaaseen totuuteen. Petin ystäväni ja se sattuu minuun.

Taivas vastasi Pietarin katumukseen. Ylösnoussut Jeesus ilmestyi hänelle ja kutsui hänet uudestaan ystäväkseen ja palvelukseensa. Pietarista tulikin sitten alkuseurakunnan suuri johtaja.

Sovinto parantaa sielun. Se tosin edellyttää kiinnijäämistä. On raskasta salata oma petos. Ajatellaan vaikka uskottomuutta avioliitossa, vilppiä työssä tai petollisuutta ystävydessä. Vaikka muut eivät tiedä, omatunto näkee kaiken ja syyllisyys syö sisältä.

Niinpä kiinnijääminen tuntuu lopulta huojentavalta. Nyt tämä salailu loppuu ja asiaa päästään käsittelemään. Joskus asiat sovitaan ja suloinen anteeksiantamus vapauttaa sielun. Rangaistuksenkin saaminen keventää mieltä. En voi pyyhkiä tekoani pois, mutta voin reilusti kantaa sen seuraukset.

On raskasta salata oma petos.

Olenko huonompi kuin muut?

Moni kristitty näkee Pietarin uskon heikkoudessa hengenheimoisuutta. Seurakunta on yksi elämäni viiteri. Osallistun johonkin toimintamuotoon tai käyn kirkossa silloin tällöin. Näytän siis kristillisen vakaumuksen ihmiseltä.

En silti ole yhtä kristitty kuin muut. Sunnuntauskoni on köykäistä kuin poutapilvi. Se häviää ilmaan, kun siihen vähän puhalttaa kriittisillä kysymyksillä. Kristilliset hyveet eivät muutenkaan näy arjessani.

Uskon kanssa koetaan huijarisyndroomaa. Ilmiö on tuttu työn ja opiskelun maailmassa. En ole niin hyvä kuin luullaan. Jos Jeesus vain katsoisi minuun niin kuin Pietariin, hän näkisi saman tien totuuden. Minä vain teeskentelen.

On raskasta tuomita itseä näin armottomasti. Ja epärealistista. Eräässä mielessä juuri tällainen riman nostaminen on teeskentelyä. Siinä oletetaan kristityt teflonista taotuiksi superuskoviksi, vaikka totuus on aivan toinen.

Ainakin luterilaisen tulkinnan mukaan heikkous ja puolisydämys kuuluu jokaisen kristityn osaan. Se on sääntö, ei poikkeus. Jumala on läsnä vastakohdassaan, siellä missä hän tuntuu poissaolevalta. Usko ei ole varmuutta vaan kaipautusta, ei näkemistä vaan toivomista.

Siksi kuva Jeesuksensa kieltävästä Pietarista kertoo meistä kaikista. Sisin seuraa Jeesusta, vieläpä sydän syrjällä, mutta kysyjälle vastataan, etten tunne sitä miestä. Kumpikin kokemus kuuluu uskoon. Sydän vie sinne, minne järki ei pääse perässä.

KARI KUULA

Puuroa ja puheensorinaa Mualiman navalla

”IHANAA on saada nähdä toisia! Ihmisillä on yksinäisyyttä”, **Riitta Viinikainen** sanoo. Viinikainen luotsasi Kuopion seurakuntien Yhteisvastuu-puurojakelua Kuopion torilla monivuotiseen tapaansa. Yhteisvastuukeräys on Viinikaiselle mieleinen vapaaehtoistyön innoittaja: aiemmin kevättalvella hän vei Yhteisvastuu-avun viestiä marketissa lipaskerääjänä.

Seurakuntien teltta toi Kuopion hiljaisiin toripäiviin mukavasti elämää.

”Oli yllätys, että teltalle oli jonoa”, **Kirsti Oinonen** sanoo vuoronsa alussa. Hän on yksi 36 vapaaehtoisesta, jotka seurakuntien työntekijöiden rinnalla tekevät puuroviikosta totta tänäkin vuonna.

”Syöttekö täällä vai otatteko mukaan?” Oinonen kysyy, laittaa **Päivi Karjalaisen** annostelevaan puuroon voimakseen ja sujuttaa astian **Leena Koposen** ojentamaan pussiin. Kolmikko tuli vapaaehtoistehtäviin Kallaveden seurakunnan vuorolla.

Puuropäivästä ja muista seura-

PUUROVIIKOLLA Riitta Viinikainen opasti puuronjakajia ja huolehti, että puuroa riittää.

TUURA HYTTINEN

kunnan hommista on löytynyt naisille mielekkäitä palvelupaikkoja.

”Näissä tehtävissä koen itseni hyödylliseksi”, Leena Koponen sanoo.

Viiden päivän aikana torilla tarjottiin 2 000 puuroannosta. Vapaaehtoisista maksuista

Yhteisvastuun keräystonkkaan rahaa kertyi rapiat 3 000 euroa.

SINI-MARJA KUUSIPALO

Yhteisvastuukeräys 2021 tukee vähävaraisia vanhuksia taloudellisesti ja digivalmiuksia parantamalla.

Yhteys katkolla

LUTERILAISENA joutoukkona olen jäänyt koukkuun katoliseen isä **Matteoon**, joka ratkoo rikoksia viitenä päivänä viikossa Ylen Teemalla. Mitä pitempään olen sarjaa seurannut, sitä enemmän minun on alkanut käydä sääliksi polkupyörää, jolla pappi ajaa rynnkättä pitkin italialaisen Gubbion kaupungin kapeita kiviä katuja ja jonka hän voimalla nakkaa milloin minkin talon seinustalle odottamaan asiain selviämistä.

Siinä on rauta lujilla hengenmiehen käsittelyssä, en paremmin sano! Liekö pappia esittävän näyttelijä **Terence Hillin** rajut liikkeet perua niiltä ajoilta, jolloin hän oli mukana kovaotteisissa italialaisissa villin lännen elokuvissa, italowesterneissä... Mitäpä, jos pappi käsittelee seurakuntalaisiaan samaan tapaan kuin pyöräänsä?

Mutta yhtä lailla kuin meikäläistenkin luonne muuttuu auton ratin takana toiseksi kuin auton ulkopuolella, samalla tavoin isä Matteokin tuntuu pehmenevän aina satulasta noustuaan. Rakkaan pyöränsä rääkkääjäästä kuoriutuu pehmopappi, jonka kaulaan ripustautuu joka jaksossa liuta kauniita nuoria naisia ja joka lopussa antaa synninpäästön kaikkein kovimmillekin rikosten tekijöille.

Televisiosarja on teatteria, ei todellisuutta. Tällä silmällä pitää tietysti myös isä Matteon seikkailuja katsoa. Silti tarkoin laskelmoitu viihdeohjelmakin heijastelee tekomaansa yleisiä asentei-

ta, kuten myös ihmisten suhdetta uskontoon ja sen edustajiin, kirkonmiehiin.

Vaikka Italia lie maallistunut, tavallisen kansan suhde pappeihin näyttää näin suomalaisen silmiin hyvin läheiseltä ja luotamukselliselta. Sen sijaan en voi kuvitella, että täällä meillä nuoret naiset menisivät etsimään sydänsuruihinsa apua kotiseurakuntansa kirkkoherralta tai edes kappalaiselta. Meillä papin edessä ollaan kasteen ja rippikoulun jälkeen enää vain kahdesti: vihillä ja hautajaisissa – silloinkin jo arkussa.

Mistä tämä ero katolisen ja luterilaisen maailman välillä? Teologian ammattilaiset ovat todennäköisesti tutkineet tätä hyvinkin paljon, mutta lienenkö miten väärässä, jos arvelen siihen olevan kaksi perussyötä.

Katoliseen uskoon kuuluu jatkuva ripittäytyminen papille ja häneltä sitä kautta tuleva apu. Meillä taas pappeja on aikoinaan katsottu ylöspäin. Aina 1800-luvun lopulle saakka kirkkoherrat eivät olleet vain laumansa esipaimenia, vaan myös maallisen esivallan käsikassaroita, jotka valvoivat, että keskushallinnosta tulleet lait ja asetukset pantiin toimeen.

Ilmat ja onni vaihtuvat hetkessä, toisin kuin asenteet ja uskomukset. Luterilainen kirkko on muuttunut olennaisesti viimeisten parin, kolmen sukupolven aikana ja jalkautunut kansan pariin. Ekumenian hengessä on lämmitetty suhdetta katolisiin juuriin

esimerkiksi messua uudistettaessa. Mutta jos on kirkko lähestynyt kansaa, niin kansa on samaan aikaan kaikonnut kirkosta.

Suvaitsevaisuuden lisääntyminen ei ole pysäyttänyt kirkosta eroamista, minkä seurauksena kansankirkko on vain kansan kahden kolmasosan kirkko. Kirkot kumisevat normaalipyhänä tyhjyyttään, eikä tilannetta paranna, että jo vuoden jatkuksen koronapandemian vuoksi kirkkojen ovet ovat olleet välillä kiinni ja kaikki suuret hengelliset tilaisuudet peruttu. Ennen koronaa papin näki vielä hautajaisissa, häissä tai kaste- ja rippijuhlisissa. Nyt näitäkään mahdollisuuksia ei juuri ole.

Kirkko on jäsenkadon myötä tiukoilla taloudellisesti. Suurin uhka sille on kuitenkin tämä kirkon ja seurakuntalaisten henkisen yhteyden katkeaminen, jota maailmanlaajuinen koronapandemia nopeuttaa.

SEPPO KONONEN

YHTÄ MATKAA surun kanssa

Johanna Elola on saanut tukea lapsensa menetykseen vertaistukiryhmässä.

Kuuden vuoden takainen marraskuinen päivä on jäänyt lähtemättömästi varkautelaisen **Johanna Elolan** mieleen. Tuolloin 12-vuotias **Ville**-poika joutui pelin tiimellyksessä onnettomuuteen ja menehtyi saamiinsa vammoihin muutama päivä myöhemmin.

”Tuosta hetkestä alkoi uusi elämäni. Mikään ei ollut enää kuin ennen,” Johanna toteaa mietteissään. Hän muistaa kulkeensa ensimmäiset hetket lapsensa kuolemasta eteenpäin heikosti haparoiden, kuin henkäys kerrallaan.

Menetyksen jälkeen Johannalle tuli tarve löytää vastauksia kuolemaan liittyviin kysymyksiin. Hän luki netistä muiden kirjoittamia kokemuksia läheisen menettämisestä ja kahlasikin läpi suruun sekä kuolemaan liittyvää kirjallisuutta. Hän halusi syventyä tarkemmin myös kristilliseen kuolemakäsitykseen käyden keskusteluja seurakunnan diakonin ja papin kanssa. He tukivat Johannaa surussa ja pohtivat yhdessä elämän suuria kysymyksiä. Johanna kokee saaneensa arvokasta tukea suruunsa seurakuntayhteydestä.

Saman kokenut ymmärtää

Ammattiauttajien ja läheisten tuki ovat olleet korvaamattomia. Erityisen hyvänä Johanna pitää myös vertaistuen kautta saatua apua. Pian Villen kuoleman jälkeen Johanna sai puhelun vuosien takaiselta tutultaan, joka tarjosi mahdollisuutta osallistua Lapsikuolemaperheet Käpy ry:n vertaistukiryhmään.

Johanna osallistui Kuopion vertaistukiryhmän kokouksiin.

”Tuntui hyvältä päästä asian äärelle ja tuntea, että ympärillä olevat ihmiset tietävät tasan tarkkaan, miltä minusta tuntuu.”

”Yhä tänään se on vertainen, kenelle soitan, kun tulee itku ja ikävä. Siten voin välillä säästellä läheisiäni surulta.”

”Omasta menetyksestäni on jo kulunut aikaa. Toisinaan mielessäni käy ajatus, että vieläkö olen oikeutettu kokemaan surua?”, Johanna pohtii.

Hetkellinen ajatus väistyy, kun hän muistelee vertaistukiryhmässä kuulemaansa surun aikakäsitystä.

Surua hoidetaan kuin lasta

Surevan aika on kuin lapsen ikävuodet. Kun suru on 1-vuotias, sitä täytyy pitää

”ELÄMÄN värit voi saada surunkin jälkeen takaisin”, Johanna Elola painottaa.

tiukasti rinnalla. Vuoden ikäinen suru ei pärjää yksin, vaan tarvitsee jatkuvaa huolenpitoa. Sen voi laskea hetkeksi pois sylistä, mutta pian se haluaa takaisin.

Mitä enemmän vuosia surulle kertyy, sitä paremmin se osaa toimia omillaan. 10-vuotias suru on jo aika omatoiminen. Se osaa liikkua yksin kodin ulkopuolella, mutta silti se vaatii välillä halauksia ja syliä.

Parikymppinen suru haluaa olla omillaan. Huolenpitäjän mielestä olisi ihana kaapata 20-vuotias syleilyyn, mutta usein se jää haaveeksi. Rinnassa tuntuu haikeaa kaipuuta siitä, kuinka oma suru on ikään kuin saavuttanut aikuisuuden.

Tukea sururyhmästä

Johanna sai vertaistukiryhmästä niin paljon lohtua, että halusi itsekin koulutautua Käpy ry:n vertaistukijaksi. Suuren menetyksen kokeneena hän osaa asettautua vertaisena surevan rinnalle. Johanna myös kannustaa läheisensä

menettäneitä lähtemään mukaan sururyhmään.

”Ainakin kannattaa käydä kokeilemassa. Ryhmässä saa olla omana itsenään. Siellä voi puhua sen verran kuin haluaa tai osallistua pelkästään kuuntelemalla. Pyydä rohkeasti apua ja ota sitä vastaan. Luota, että kaikki järjestyy.”

Elämä on lahja

Tänä päivänä Johanna näkee oman elämänsä hyvänä ja onnellisena.

”Vaikka suru on mielessä, samaan aikaan osaan nauttia elämästä. Elämä on ainutlaatuinen ja ihmeellinen – lahjaksi saatu. Menetyksestä on kuljettu jo pitkä matka.”

”Pelkkä aika ei tietenkään auta. Lisäksi tarvitaan niitä oikeita tekoja ja asioita, jotka auttavat juuri sinua surussasi. Ole itsellesi armollinen.”

Johanna ei halua tuhlata aikaansa vihalla tai katkeruudella, koska ne eivät

vie eteenpäin. Positiivisen ajattelun kautta hän on löytänyt kiitollisuuden. Hän on saanut takaisin uskon ja toivon huomiseen.

”Meidän elämämme tietä johdateen. Poikani kuolema ei ollut vain huono tuuri. Jokaisella asialla on tarkoitus. Olen kiitollinen siitä rohkeudesta, että uskallan elää hetkessä ja tehdä omia valintoja. Elämä on lahja minullekin.”

MIIA GABEL

Lisätietoja:

- + Lapsikuolemaperheet ry: kapy.fi
- + Johanna Elolan omat nettisivut: sureville.fi

Sinulle
surun aikana

Sururyhmä eläkeläisille

tiistaisin 27.4., 4.5., 11.5., 18.5. ja 25.5. klo 13–14.30
Kerhuhuone Samuli, Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22, C
Ohjaajat diakoni Paula Vartiainen ja diakoni Ulla Turunen
Ilmoittautumiset viimeistään 16.4.
www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat
Lisätietoja Paula Vartiainen 040 4848407, paula.vartiainen@evl.fi

Sururyhmä työikäisille

ke 28.4., ke 5.5., to 20.5., ke 26.5., ke 2.6. ja ke 9.6. klo 17.30–19.00.
Kerhuhuone Samuli, Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22, C-rappu
Ohjaajat diakoniatyöntekijä Riitta Reima ja pastori Sanna Alanen
Ilmoittautumiset viimeistään 14.4.
www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat
Lisätietoja Riitta Reima 040 4848370, riitta.reima@evl.fi
Sanna Alanen 040 4848 360, sanna.alanen@evl.fi

Sururyhmä itsemurhan tehneiden omaisille

torstaisin 19.8., 26.8., 2.9., 9.9., 23.9. ja 30.9. klo 17.30–19.00
Pyhän Johanneksen kirkko, Ampujanpolku 2
Ohjaajat pastori Salla Tyrväinen ja diakoni Paula Vartiainen.
Ilmoittautumiset viimeistään 6.8.
www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat
Lisätietoja Salla Tyrväinen 040 4848320, salla.tyrvainen@evl.fi
Paula Vartiainen 040 4848407, paula.vartiainen@evl.fi

kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Arne Karl Johan Asser Hietava, Hugo Rainer Hackman, Aava Ellen Aurora Malmi, Kevin Lauri Henrik Tirkkonen, Kaapo Viljami Tiainen, Selma Eerika Hämäläinen

KUOLLEET

Hilda Marjatta Väisänen 86, Anja Inkeri Virkkunen 89, Aini Hartikainen 92, Pentti Olavi Airaksinen 89, Aulis Antero Pitkänen 87, Jukka Tapio Törrönen 61, Toini Suhonen 92, Aarno Kalevi Puputti 75, Aune Kaarina Ritavuo 85, Seppo Taisto Väinämö Koistinen 78, Mikko Antero Tuomainen 80

ALAVA

KASTETUT

Kerttu Usva Aurora Kastinen, Charlotta Lilian Aurora Ahola, Viena Alissa Vanamo Heikkinen, Niila Ossian Palokangas, Iivari Mikko Matias Tistelgrén, Venla Elmiina Ahonen, Eetu Viljami Rissanen, Eemil Aapeli Miettinen, Joakim Aarni Elias Vilokkinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Veli Tapani Rautiainen ja Aija Helena Laukkanen

KUOLLEET

Pirjo Anita Leppäsaari 61, Marjut Tuula Tellervo Kasurinen 71, Jari Eero Vihtori Kaunisto 64, Ulla Kaarina Eskelinen 86, Ahti Ilmari Antikainen 68, Aino Ronkainen 93, Anja Tellervo Murrosvo 77, Jaana Maarit Räsänen 54, Raimo Kalevi Pyhäjärvi 76, Jorma Kalevi Kejonen 72

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Emilia Iida Maria Heiskanen, Nilsia: Toivo Tapio Malinen, Tuusniemi; Jooa Nuutti Adiel Huovinen, Nilsia; Jenny Emilia Taskinen, Kaavi; Ellen Mirjami Nenonen, Vehmersalmi; Ninni Aino Maria Vatanen, Vehmersalmi; Peppi Iida Elina Savolainen, Nilsia; Milla Alina Karoliina Reunala Räsänen, Tuusniemi; Minja Aurora Uimonen, Kaavi; Toivo Aleks Hiltunen, Juankoski; Aada Maria Lipponen; Kaavi; Eetu Eemil Matias Hyvärinen, Riistavesi

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Tomi Petteri Ahonen ja Saara Annika Nenonen, Nilsia

KUOLLEET

Kauko Aukusti Strömberg 73, Nilsia; Vesa Henrikki Räsänen 52, Kaavi; Pirkko Kaarina Hartikainen 75, Nilsia; Jussi Keinänen 76, Tuusniemi; Tauno Olavi Räsänen 87, Tuusniemi; Pasi Marko Tapani Hartikainen 48, Nilsia; Eeva Maria Kasurinen 98, Kaavi; Tarja Elina Savallampi 72, Juankoski; Eila Elina Ahokivi 85, Nilsia; Toini Annikki Rissanen 81, Muuruvesi; Anja Kaarina Tuomainen 80, Vehmersalmi; Aino Helena Keinänen 93, Juankoski; Vieno Johanna Taskinen 96, Juankoski; Seppo Kalevi Piironen 67, Vehmersalmi; Saimi Ester Kokkarinen 95, Muuruvesi; Sigrid Viola Tolppanen 94, Kaavi; Heikki Mikko Sakari Pesonen 75. Vehmersalmi; Maiju Ester Juutinen 93, Nilsia; Hannes Pietari Kuosmanen 105, Nilsia; Erkki Eino Ilmari Suomalainen 60, Riistavesi; Paavo Reijo Antero Laatikainen 76, Riistavesi

KALLAVESI

KASTETUT

Veeti Heikki Eevertti Niskanen, Lukas Eino Olavi Kilpeläinen, Lyydia Aili Helena Venäläinen, Eelis Onni Samuli Kuhlman, Hilla Auroora Gylde, Urho Esko Viljam Lautiainen, Sofia Aino Lilia Hoffren, Niilo Aarno Abel Olli, Ilias Aito Kivijärvi, Oliver Hugo Olavi Ahlfors, Leo Unto Kalevi Oksanen, Konsta Ensio Säisä, Jyri Joel Matias Manninen, Janne Oiva Einonpoika Kuhmonen, Leona Kirsti Juulia Leskinen, Oiva Alvar Asikainen, Armi Aino Olivia Punkki, Milo Kaspien Pesonen, Sofia Kristina Kittilä, Helena Aurora Kittilä, Otso Kasper Kumpulainen, Aleksanteri Augustus Laukkanen, Aatu Martti Eemil Heiskanen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Ilari Mikael Maukonen ja Laura Karoliina Lyytinen

KUOLLEET

Arja Kyllikki Tolvanen 76, Jukka Aimo Tapio Pohjolainen 60, Elvi Annikki Koskinen 85, Leena Marjatta Venäläinen 82, Elvi Maria Kyyrö 80, Sami Petteri Raatikainen 48, Arvo Henrik Korhonen 78, Aino Maria Tuhkanen 96, Vieno Sirviö 94, Seija Sinikka Snellman 82, Elvi Heikkurinen 88, Hilka Helena Kiiskinen 88, Anna-Lisa Hallman 94, Ritva Kyllikki Korpela 85, Tauno Ensio Heinonen 84

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Eva Ingrid Kvick, Nikolas Erik Akseli Tukiainen

KUOLLEET

Toini Marjatta Niiranen 91, Taimi Siviä Savolainen 93, Risto Paavali Happonen 74, Kirsti-Kaarina Hintikka 94, Maija Annikki Hakkarainen 88, Vieno Mirjam Vartiainen 81, Kaisa Riitta Heikkinen 66, Laura Maria Repo 91

PUIJO

KASTETUT

Hanna Saimi Vilhelmiina Kokkonen, Aada Lucia Talvinen, Sisu Pertti Karttunen, Tilda Katriina Aho

KUOLLEET

Irja Pauliina Häkli 92, Pentti Juho Ronkainen 93, Eino Johannes Jantti 79, Helvi Annikki Hartikainen 91, Eino Aukusti Miettinen 87, Eeva Marjatta Kouri 94, Esa Käki 88, Helga Anneli Kokko 92, Pauli Antero Haatainen 84

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Reea Mirella Annikki Halonen, Seela Evelia Hyttinen, Minea Lili Leona Ylämäki, Liia Alina Lappalainen, Alina Anni Katariina Tolonen, Ivar Edvard Heide, Viljo Emil Petteri Sergejeff, Väinö Sulo Juhani Väänänen, Ilona Aino Inkeri Raunismaa, Eemil Petter Mikael Roivainen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Janne Markus Tick ja Petra Helena Kärkkäinen

KUOLLEET

Esko Tapani Vihermä 88, Veijo Olavi Granqvist 75, Heikki Sakari Simonen 62, Joni Ari Markus Ruotsalainen 28, Milka Miettinen 90, Bertta Kyllikki Miettinen 95, Timo Kyösti Markkanen 57, Martta Savolainen 102, Toini Aili Kinnunen 85, Sandra Petjala 84, Esteri Partanen 85, Harri Raimo Olavi Reiman 68, Leena Annikki Pekkarinen 90, Marja-Liisa Puustinen 78, Raija Sisko Nysten 71

VIRRESTÄ VOIMAA

Kuin pääsiäisen koitto
ylene loistamaan.
Jo säteittesi alla
puhkeaa kevät maan.

Virsi 101:2

SANALLISTA

Pääsiäispäivä

"Sapatin päätyttyä, viikon ensimmäisen päivän koittaessa, tulivat Magdalan Maria ja se toinen Maria katsomaan hautaa. Äkkiä maa alkoi vavahdella ja järjestä, sillä Herran enkeli laskeutui taivaasta. Hän tuli haudalle, vieritti kiven pois ja istuutui sille. Hän oli hohtava kuin salama ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi. Vartijat pelästyivät häntä niin, että alkoivat vapista ja kaatuivat maahan kuin kuolleet.

Enkeli kääntyi naisten puoleen ja sanoi: "Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista, niin kuin itse sanoi. Tulkaa katsomaan, tuossa on paikka, jossa hän makasi."

Matt. 28:1-8

Hän ei ole enää täällä

"Miksi hiivit hänen haudalleen? Hän ei ole enää täällä", lauloi nuorisopappi koulun keskusradiosta meille yläkouluikäisille nuorille. Se on painunut mieleeni syvälle.

Olen yllättänyt itseni useasti miettimästä, miltä noista haudalle menijöistä on mahtanut tuntua. Miten niin ei ole enää täällä? Valtava yllätys, pettymys ja järkytys varmasti. Ehkä ovat saattaneet tuntea olonsa jopa huijatuksi. Enkelin rauhoittelu varmaan teki tehtävänsä eivätkä naiset pois-tuneet haudalta pettyneinä. Sen sijaan tulivat kutsuttuina katsomaan, missä Jeesus oli maannut.

Pääsiäinen on omassa perheessäni jännittävää aikaa. Lasten kautta odotus ja ihmetys tuntuu aidolta. Pääsiäisenä minulla on lupa käpertyä omaan sydämeeni ihmettelemään ja hiljentymään tämän ihmeen äärelle. Lasten riemu huudahdetaan ääneen, oma riemuni täyttää sydämeni lämmöllä, armolla ja rakkaudella. "Halleluja, tulkaa katsomaan, hän ei ole enää täällä, hän ylösnoussut on!"

HANNA KOKKONEN
Diakoniaviranhaltija
Järvi-Kuopion seurakunta

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkoissa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10.

Lähetys tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

Pääsiäisen ajan jumalanpalveluksista virtuaalikirkoissa löydät tiedot liitteen sivulta 7 pääsiäiskirkkojen ilmoituksesta.

www.virtuaalikirko.fi

KIRJALLISTA

Voitko elää Jeesukselle ja tanssia?

Linjurin Kukka
Kuopion Portti, Puutarhakatu 9,
p. 046 921 4720,
JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7
linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

Tietokoneapu
puhelimet & tabletit
**Kotitalous-
vähennys**
www.orden.fi
040 5844 045

**HAUTAUSTOIMISTO
Länsivuori**
*Perinteikäs,
täyden palvelun
hautaus toimisto.*
Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuori.fi

**Mainosmyynti
Eine Kotamaa**
050 315 5849
eine.kotamaa@slpmedia.fi
Seuraava julkaisupäivä 28.4.,
varaukset 19.4. mennessä.
KUSTANNUS

LAILLISTETTU ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
HAMMASPROTEESIEN ASIAANTUNTIJA
Vuurikatu 14 LT1, 70100 KUOPIO
Hammaslaboratorio
Filadent Oy
VEIJO FILANDER
Meillä voit maksaa myös erissä.
AJANVARAUS: 041 318 6600
www.filadent.fi

PUIJON KIVI
HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!
Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

**Asianajotoimisto
Kalevi Pitkänen Oy**
Puistokatu 6,
70110 KUOPIO
puh. 017 282 2211
www.kalevipitkanen.com
aatsto@kalevipitkanen.com

1 KUOPIO - SIILINJÄRVI
TILAA TAKSI
020011101
Eläkeläisalennus -15% kyydin loppusummasta.

WWW.palvelutalolepola.fi
Palvelutaloon jonottamatta
Turvallinen koti ja kaikki tarvittavat palvelut
A-talossa vapautumassa kaksioita
Muuttamaan pääsee heti
Meille käy palvelusetelit
puh. 044-270 9200 tai 044-270 92001
Taivaanpankontie 2 70200 Kuopio
PALVELUTALO
LEPOLA

Marko Tikka & Seija-Leena Nevala:
Kielletyt leikit. Tanssin
kieltämisen historia
Suomessa 1888-1948.
Atena. 260 s.

Tanssi, tuo iltojen, pikkutuntien ja päivienkin hurma. Tanssi johdattaa kaksi ihmisen ikävää potevaa toistensa lähelle ja mitä siitä seuraa: himon ja halun houkutus, sanalla sanoen synty.

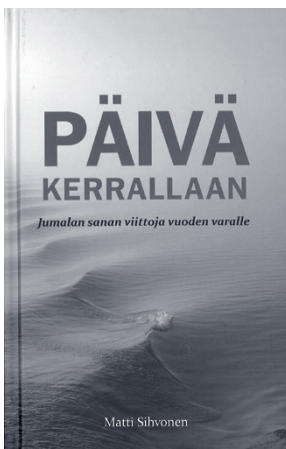
Suomessa moneen otteeseen voimassa ollut totaalinen tanssikielto oli maailmassa ainutlaatuinen ilmiö. Tanssimista pidettiin yleisesti sopimattomana varsinkin sota-aikana, mutta muutoinkin tanssimista on rajoitettu esimerkiksi kirkollisina juhlapyhinä. Uskonnolliset piirit sekä sivistyneistö vastustivat ankarasti jalalla koreasti panemista, tätä tointa kaitsemaan valjastettiin maan poliisivoimat ja kovia rangaistuksia jaeltiin. Tanssin pyörteisiin antautui nimittäin työläisväestö ja eten-

kin nuoret naiset, joiden katsottiin olevan kykenemättömiä huolehtimaan omasta hyvästään.

Ja vaikka tanssikielto loppui jo 1948, sen vaikutukset olivat pitkät. Tuskin Kuopion kirkkoherran pojantytär **Margit Borg-Sundman** olisi ryhtynyt taistelemaan **Hannu Salaman Juhannustanssit-romaanin** vastaan jumalanpilkasta, ellei näyttämönä olisi pyörähtely suviyössä ja omana lukunaan viinan viettelys.

TERHI JÄLÄNNE-KUPIAS

SANA avaa päivän

Matti Sihvonen:
Päivä kerrallaan.
Jumalan sanan viittoja
vuoden varalle.
374 s. Herättäjä-
Yhdistys 2021.

Suomalainen kristillisyyden on ollut kirjakristillisyyttä. Se on merkinnyt postillojen eli saarnakoelmien sekä hartauskirjojen ahkeraa lukemista. Meillä on julkaistu kosolti myös vuoden jokaiselle päivälle kirjoitettu- ja hartauskirjoja, joista klassikkona **Martti Lutherin Mannaan Jumalan lapsille** julkaistiin suomeksi ensi kerran 1878. Suomalaisista joka päivälle tekstejä sisältäviä hartauskirjoista **Martti Simonen Päivän sana** (1953) on yltänyt liki pariin kymmeneen painokseen. Teosta luetaan edelleen ahkerasti.

Luterilaisessa perinteessä Jumalan sanan lukeminen, rukous ja virsi kuuluvat yhteen, kuten Luther opastaa: "Sinun tulee meditoitaa, se on: ei vain sydämessä vaan myös ulkonaisesti harjoittaa suulista puhetta ja kirjassa olevaa kirjaimellista sanaa, yhä uudelleen lukea sitä." Tätä perinnettä jatkaa ajattomalla tavalla Kuopion emerituspiispa **Matti Sihvonen** hartauskirjassaan *Päivä kerrallaan*. Teokseen valitut Raamatun tekstit ja sivun mittaiset selitykset tuovat rohkeuden ja toivon vuoden jokaiseen päivään. Sihvonen jatkaa teoksellaan kirkon pitkää hengellistä perinnettä tuoreella tavalla. Hän nostaa teksteissä esiin Jumalan läsnäolon arkisen elämän vaativuuden keskellä.

Sihvonen käyttää kirjassaan monipuolisesti niin Vanhaa kuin Uutta testamenttia. Raamatunkohdat on

valittu huolella ja selityksissä on valotettu hieman tekstin alkupeleistä yhteyttä. Tekstit eivät jää irrallisiksi saarekkeiksi Raamatun jakeille, vaan kulkevat harmonisesti käsi kädessä. Niin Raamatun tekstiä kuin Sihvosen selitystä voi jäädä mietiskelemään, "pureskelemaan" päivän töiden ja askareiden parissa. Luther puhuu tentatios-ta, koetuksesta, jolla hän tarkoittaa monimuotoista ahdistusta. Se heittää meidät etsimään Raamatusta lohdutusta, toivoa ja apua. Sihvosen tekstit vievät elämän lähteelle turvallisesti ja hoitaval-tavalla. Pimeässä hapuileva saa jäädä Jumalan armon varaan.

Sihvonen painottaa ihmisen kutsumusta Jumalan työtöve-rina ja lähimmäisen auttajana. Kiitollisuus syventää tätä tehtävää ja auttaa näkemään Jumalan huolenpidon kaikissa vaiheissa. Syvällisen viisasta ja oivalta-vaa on Sihvosen eväs kaikenlaisille matkalaisille: "Ei saisi mennä yhtään aamua, että emme ensimmäiseksi asiaksi päivän ohjelmassa asettaisi Raamatun sanaa taval-la tai toisella. Kun sen teemme, käymme rohkeasti päivän tehtä-viin, olivatpa ne pieniä tai suuria."

Kirjaa saa muun muassa Suomalaisesta kirjakaupasta.

RISTO KORMILAINEN

JUMALAN selän takana

Mooseksen ja Jumalan kohtaaminen Siinain vuorella osoittaa, että Jumala ei antaudu ihmisen hallintaan.

ANTTI YRJÖLÄ

Vanhan testamentin henkilöistä Mooseksella on ainutlaatuisen läheinen suhde Jumalan kanssa. Silti hänkin saa nähdä Jumalan vain selkäpuolelta.

Toisen Mooseksen kirjan luvussa 33 kuvataan erikoista tilannetta. Ollaan Siinain vuorella. Egyptistä paenneen Israelin kansan johtaja Mooses on saanut Jumalalta kymmenen käskyä sisältävät liitontaulut.

Kansa on kuitenkin ryhtynyt palvomaan kultaista sonnia, mistä Jumala vihastuu. Mooses anelee, ettei Jumala hylkäisi kansaansa, ja esittää lopulta pyynnön saada nähdä Jumalan kunnian.

Jumala vastaa, että hän antaa kirkkautensa kulkea Mooseksen ohi, mutta hänen kasvojaan yksikään ihminen ei voi nähdä. Jumala käskää Mooseksen piiloon kallionkoloon ja suojaa häntä kädellään ohi kulkiessaan. Mooses saa katsella Jumalaa takaa päin.

”Puhuttelevaa on läheisyyden ja etäisyyden yhtäaikaisuus. Jumala tulee lähelle, on tunnistettavissa ja antautuu kommunikaatioon, mutta paljastaa itseään sen verran kuin ihminen voi kestää”, sanoo Vanhan testamentin eksegetiikan professori **Martti Nissinen** Helsingin yliopistosta.

Kaksi tulkintaa Mooseksesta

Lukijaa hämmentää kertomuksessa se, että juuri edellä on kuvattu, kuinka Jumala puhuu pyhäköteltassa Moosekselle ”kasvoista kasvoin, niin kuin ihminen puhuu toiselle ihmiselle”. Miksi Mooses ei nyt äkkiä saakaan nähdä Jumalan kasvoja?

”Kertomus on koottu kirjalliseen muotoon pitkän ajan kuluessa. Tässä on kaksi tulkintaa Mooseksesta. Toinen korostaa Mooseksen erikoisasemaa, toinen osoittaa, ettei Mooseskaan ole semmoinen stara, että saisi olla kaverisuhteissa Jumalan kanssa”, Nissinen arvioi.

Hänen mielestään Raamatun hämmentäviä kohtia ei tarvitse ratkaista. Hän ihmettelee ihanetta, jonka mukaan Raamatun tulisi olla kaikesa harmoninen kirja.

”Minusta ei tarvitse antautua akrobaattitempuihin, joilla kaikki ristiriidat selitetään pois ja sitten huokaistaan helpotuksesta.”

Nissisen mukaan on tärkeää huomata se, että Raamatun kirjoja tulee lukea ennen muuta kertomuksina, joilla on jokin tärkeä sanoma.

”Tämäkään kohta ei ole historiallinen raportti, vaan kertomus, jolla on teologinen viesti.”

Armahdus ei riipu ihmisestä

Nissiselle kertomuksen sanoma tiivistyy yhteen lauseeseen. Jumala sanoo Moosekselle: ”Minä annan anteeksi kenelle tahdon ja armahdan kenet tahdon.”

”Se ei tarkoita, että Jumala armahtaa kenet sattuu, vaan kenet tahtoo. Ihmisellä ei ole tässä äänioikeutta, eikä Jumala kaipaa neuvoja.”

Kertomus muistuttaa Nissisen mielestä, että ihminen ei ota Jumalaa haltuun millään tavalla, ei verbaalisesti eikä omalla vallankäytöllään.

”Monesti uskonnolliset vallankäyttäjät ilmoittavat, että Jumala sanoo jotakin. Oikeasti ollaankin piilossa Jumalan selän takana, huudellaan sieltä ja annetaan vaikutelma, että Jumalahan se tässä oikeasti huutelee.”

Vanhassa testamentissa suora kommunikaatio Jumalan ja ihmisen välillä on harvinaista ja lähtökohtaisesti pelottavaa. Uudessa testamentissa puolestaan Jeesuksessa ihmiseksi tullut Jumala muuttaa kaiken.

”Tästä näkökulmasta Jumalan kasvot ovat tulleet näkyviksi Kristuksessa, ja nyt Kristuksen kasvot nähdään lähimmäisissä. Jumala pysyy silti ihmisen hallintavallan ulkopuolella, kuten Mooseksenkin kohdalla.”

ANU HEIKKINEN

ARKIKUVA

KATJA NENONEN

LUOTTAMUSHENKILÖ

Enemmän arjen teologiaa

Useiden vuosikymmenien aikana tehtyjen havaintojeni mukaan liian monet seurakunta-aktiivit haluavat keskustella siitä, miten supistetaan toimintoja tai miten sopeudutaan hallinto- ja kiinteistöorganisaatioita uudistaen uusiin tilanteisiin. Molemmat ovat toki erityisen perusteltuja projekteja, sitä en kiistä. Tässä yleisen seurakuntaelämän virrassa ne ovat kuitenkin riittämättömiä pääongelmiimme verrattuna. En ole havainnut, että olisimme oikeasti uudistamassa omaa kirkkoamme, sen jumalanpalveluselämää tai muuta hengellistä työtämme.

Ellemme saa yleistä seurakuntatyötä, jumalanpalveluksia ja muuta hengellistä työtä uusiin uumiin, nämä kaksi edellä mainittua projektia ovat tässä kontekstissa toisarvoisia.

Itsestään selvää on, että meidän tulee säilyttää perustyömme kivijalka, Raamatun sanoma, evankeliumi ja Jeesuksen pelastustyö, uudenkin työmme kivijalkana. Voisimme kuitenkin rikastuttaa teemoja uusin sanoin, uusin sävelin, raikkaammin, iloisemmin ja ymmärrettävästi syvällisemmin. Tarvitsemme uusia keinoja puhutella seurakuntalaisia. On opeteltava kokonaan uusi kieli, arjen teologinen kieli. Sen avulla kohtaamme ihmisten arjen sellaisena kuin sen todellisuudessa ymmärrämme.

Yksi arjen teologian tärkeä lähestymiskulma on myös se, että emme kovitele seurakuntalaisiamme emmekä myöskään seurakuntiin kuulumattomia. He sivistyneinä ihmisinä kyllä sisimmäsään tietävät, missä itse menevät ja missä me menemme. Olemme mehan me heitä opettaneet jo parituhatta vuotta.

Uskon, että seurakuntiemme menestystä ei rakenneta yksin sunnuntain jumalanpalveluksissa. Sen sijaan, jos onnistumme uskottavasti tukemaan kanssasariamme ja -veljiämme ensin heidän arjessaan, saa työ siunauksensa ja huipennuksensa sunnuntaisin.

UNTO KÄRKKÄINEN
Järvi-Kuopion
seurakunnan
luottamushenkilö

”RUUMIILLISIA muotoja saavalla rukouksella ja meditaatiolla on pitkät perinteet kirkossamme, mutta ihmisen fyysinen ja hengellinen puoli voitaisiin yhdistää vielä vahvemmin toisiinsa”, Jaakko Kämäräinen pohtii.

JANI LAUKKANEN

PAHINTA on paikoilleen jämähtäminen

Basisti ja teologi Jaakko Kämäräinen näkee kirkon paljon mainettaan parempana.

Monen bändin soitannalle taidokkaasti pohjan luonut basisti **Jaakko Kämäräinen**, on vaikuttanut viime vuodet päätöikseen Suomen kovimpiin live-esiintyjiin lukeutuvassa **Olavi Uusi-virran** yhtyeessä.

Korona on koetellut monia toimialoja, mutta harvoja yhtä rankasti kuin keikkamuusikoita ja tekniikan väkeä, joiden palkka koostuu pitkälti live-esiintymisistä.

Kämäräinen tuntee alan ahdingon. Hän tekee toisen puolikkaan työstään Musiikkojen liiton freesiamiehenä ja toisen työhyvinvointia tukevan Skaala-hankkeen projektipäällikkönä.

Kiukku laantuu jutellessa

Eri alojen freelancerit kestävät työn epäsäännöllisyyden takia tavallista enemmän epävarmuutta.

”Korona on kuitenkin tyhjentänyt monien kassan. Ei ole näkyä tulevaisuudesta ja henkiset voimavarat on melkein syöty.”

Musiikkialan murheita työkseen kuuntelevalla Kämäräisellä ei ole annettavanaan suoria, saati helppoja vastauksia. Hänestä tuntuu silti, että ihmisille on tärkeää, kun joku kuuntelee ja ymmärtää, mistä ongelmassa on kysymys.

”Kiukku laantuu usein jutellessa. Tulee kokemus, etten ole yksin, vaan meitä on iso ryhmä, joka on yhtä pahassa pulassa.”

Säännöllistä palkkaa nauttiva kahden tyttären isä on toisaalta kiitollinen onnekaasta tilanteestaan. Vaikka keikkojen puute on tuottanut isoja tulonmenetyksiä, perheen talous ei ole katastrofaalinen. Kirjastonhoitajana työskentelevä vaimokin on kuukausipalkalla.

”Tuntuu ristiriitaiselta sanoa, että olen nauttinut kotona olemisesta perheen kanssa. Ennen olin joka viikonloppu menossa tai tulossa ja välillä tosi uupunut.”

Basistipastori Kämäräinen

Olavi Uusi-virran bändissä on erilaisten maailmankatsomusten edustajia.

”Kaikki ovat valmiita keskustelemaan syvällisistäkin aiheista. Suuri osa keikkabussissa istuskelusta kuluu kuitenkin kevyempien asioiden äärellä.”

Jaakkoa kutsutaan bändissä Pastori Kämäräiseksi. Sellainen hän voisi teoriassa ollakin. Espoolainen seurakuntanuori toimi aikanaan kymmenillä rippileireillä isosena, leirikitaristina ja kesäteologina.

Monen taiteilijan tavoin hänkin päätyi harrastuksen ja intohimon kautta kutsu-mustyöhönsä. Kämäräinen keikkaili vuosien ajan lukuisissa gospelyhtyeissä, muun muassa *bass’n Helenissä*. Nykyään hän on mukana myös vanhan gospelmiehen **Mikko Kuustosen** bändissä.

”Olin **Juha Tapon** bändissä ylimenokaudella, jolloin hän teki ”kuustokset” ja siirtyi esiintymään myös maalliselle puolelle. Juha sai melkoista myllytystä joiltain hengellisiltä piireiltä, joiden mielestä hän käänsi takkinsa.”

”Minulla on mieletön kunnioitus esimerkiksi **Jaakko Löyttyä** ja **Pekka Simojokea** kohtaan, mutta heidän tiensä on raskas valittavaksi, koska täällä gospelpiirit ja -yleisöt ovat pienet.”

Kirkko muuttuu hitaasti

Teologian opiskelun Kämäräinen aloitti vuonna 2004. Samanaikainen työskentely muusikkona sai melkein jättämään kesken opinnot, mutta keikkataukojen aikana hän aktivoitui.

”Koin opiskelun tosi mielekkäänä ja yleissivistävänä. Se oli hyvää vastapainoa muusikon työlle. En ole katonut patkakaan”, 12 vuoden jälkeen maisteriksi valmistunut mies toteaa.

Kämäräisen mukaan kirkko on monessa asiassa paljon mainettaan parempi.

”Kirkko tekee hyvää mutta hiljaista työtä, josta ei saa kiitosta. Tämä huomataan ehkä vasta siinä vaiheessa, jos se hyvä menetetään, on kyse sitten seurakunnan mamma-kerhosta, perheleiristä tai nuorisotyön monista muodoista.”

Taiteilijan lähipiirissä on useita tiedostavia henkilöitä, jotka ovat eronneet kirkosta siksi, ettei instituutio vastaa heidän moraalikäsityksiään ihmisten tasavertaisen kohtelun osalta.

Kristillisen rakkauden pitäisi Kämäräisen mielestä toteutua aidosti lähimmäisenrakautena, joka ajaa kirjanoppineiden opillisten käsitysten yli.

”On surullista, ettei moni liitä tällaista rakkautta ja oikein tekemistä kirkkoon, joka nähdään tiettyjen yksittäisten kantojen takia kalkkeutuneena ukkojärjestönä, mitä se ei ole.”

”Muutokset tapahtuvat kiusallisen hitaasti, koska jotkut pelkäävät lapsen menevän pesuveden mukana, jos joistakin uskonnollisista traditioista luovutaan”, teologi linjaa.

Mystisen ytimen äärellä

Kämäräinen on käynyt helsinkiläisen kotiseurakuntansa Oulunkylän jumalanpalveluksessa aina, kun on keikkamatkoiltaan ehtinyt.

”Arvostukseni perusmessua kohtaan on korkealla. Koen saavani sen draaman kaaresta paljon. Huomaan kaipaavani sitä erityisesti nyt, kun messuun ei pääse.”

Basisti on ollut kymmenisen vuotta mukana myös Tuomasmessussa soittajana. Se tuntuu luonteelta tavalta osallistua seurakunnan toimintaan.

Teologian maisteri tutki gradussaan kristillistä ”Paradoksin mystiikkaa” tanskalaisfilosofi **Sören Kierkegaardin** tuotannossa. Kirkon jatkuvuuden kannalta Kämäräinen pitää oleellise-

na sitä, että kristinuskon mystinen ydin säilyy ja voi hyvin.

Miten sen ytimen lähelle pääsee?

”Puhun kliseisillä kielikuvilla, kun sanon että laadukkaan hengellisen kirjallisuuden ja Raamatun äärellä voi kokea joskus kuivaksi käynnyttää hengellisyyttä virvoittavan kasteen.”

Hengelliset hanat auki

Joissakin kielissä soittamisesta ja leikkimisestä puhutaan samalla verbillä. Leikin ulottuvuus on muusikon mielestä tärkeä säilyttää myös hengellisyydessä.

”Kristinuskossa arvostetaan lapsenuskkoa ja lapsenkaltaisuutta. Leikki kuuluu lapsille, heille ominainen uteliaisuus on hienoa myös hengellisyyden puolella.”

Voimakkaimmat hengelliset elämyksensä muusikko on saanut taiteen kautta.

”Musiikki aiheuttaa joskus sellaisen reaktion ja liikuttumisen, joka avaa hengelliset hanat. Suojausten läpi voi mennä muikin kuin nimellisesti hengellinen musiikki.”

”Musiikkia ja hengellisyyttä yhdistää se, ettei niihin uppoutuva ihminen voi tulla koskaan valmiiksi tai täydelliseksi. Molempien lajien harrastajat rakastavat sitä, mitä tekevät.”

Vanhojen muusikoiden koko olemuksesta ja silmistä näkyy usein into mennä eteenpäin ja kehittyä jatkuvasti. Matkanteko – Kämäräisen gradussaan tutkima Kierkegaard puhuu ”ihmiseksi tulemisesta” – on käynnissä ja kesken elämän loppuun saakka.

”Toivon, etten itsekään jämahdä koskaan paikoilleni ja kuvittele osaavani jo tarpeeksi, vaan säilytän uteliaisuuden, kiinnostuksen ja avarakatseisuuden sekä musiikin että hengellisyyden piirissä.”